

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, O., WEDNESDAY MORNING, OCTOBER 21, 1942

LETO XLV. — VOL. XLV.

Gospodarsko stanje v Hrvaški

Muenchener Nachrichten čevanju. Uveden je državni monopol na vse vrste žita, krompir in oljnatih semen. Kmetom odvzamejo vse, kar presega njihovo osebno potrebo. Količine so bile določene še v mesecu juniju in zapisane v posebno "glavno knjigo", tako da vsak kmet v naprej ve, katere količine žita bo moral oddati. Mlatilnice so pod državnim nadzorstvom. Lastnik jih sme uporabljati le ako prišeže, da bo skrbel za "pošteno" mlatenje. Tudi mlinci so pod državnim nadzorstvom in poslujejo po strogih predpisih, ki veljajo za vse poljske pridelke.

Žitni pridelki so plačani po sestninkam po isti ceni, kakor lanj; priboljšek dobe oni, ki žito najhitreje oddajo — uvedena je premija za brzo dobavo. Cena pšenice na Hrvaškem je višja nego na Bolgarskem, v Srbiji, na Madžarskem ali v Sloveniji, nižja pa nego v Rumuniji ali Grčiji.

Izvedenci cenijo, da bo žetev na Hrvaškem morda prehranila domače prebivalstvo, toda le, ako bo pridelalec turščice zadosten.

Tobaka so nasadili letos na Hrvaškem manj nego lani. Iz Dalmacije in Hercegovine poročajo, da so kmetje povsod sejali žito in sadili krompir namesto tobaka. Južno sadje — kakor smokve, pomaranče, limone in mandarine — pa je mnogo trpelo od slane v pretekli pomladi.

Ameriška armada bo najbrže poslala starejše vojake domov v vojno industrijo

Washington. — Predsednik Roosevelt je izjavil, da bo armada najbrže poslala starejše vojake domov, ker bi več koristili v vojni industriji, kot pa pri vojni sili. Predsednik je na konferenci častnikov dejal, da na svojem obhodu po državi videl 35 in 40 let stare

Ameriška zračna sila napada japonske pozicije v Solomonih in Aleutih

Washington, 20. okt. — Mornariški departament naznanja, da je ameriška zračna sila začela z vso vmeno bombardirati japonske čete in naprave na otoku Guadalcanal v Solomonskem otočju in na Kisko v Aleutih.

Nobenih poročil ni, da bi začel sovražnik kako ofenzivno akcijo proti ameriškim pozicijam na Guadalcanalu od 15. oktobra, ko se je izkrcalo več japonskih čet na tem otoku. Toda japonsko bojno ladjevje je še vedno nekje v bližini.

Igrač bo vseno dovolj

Kljub temu, da so vojni časi, pa to našega dobrega Miklavža ne bo pregnalo in otroci, ki so pridni in ki imajo dobre starše, bodo dobili polno igrač. Edina razlika z letošnjimi darovi je ta, da je posegla vojna tudi v Miklavžev tovarne ter mu naročila, naj izdeluje tekom vojne samo lesene in papirnate igrače. Teh bo pa dovolj.

Žadušnica

V cerkvi Marije Vnebovzete bo darovana jutri ob 8:30 maša za pokojnim Frank Youngom v spomin prve obletnice. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

NOVI GROBOVI

Terezija Kostajnske

O kateri smo že včeraj poročali, je podlegla smrti po hudi bolezni na otrpljenju udov (mrtvoudna) zadnje štiri mesece, kar je največ presedela na dvokolesnem vozilu v družbi njene hčere Mrs. Rose Košir na njih domu, kjer se družina nahaja že nad 30 let, 5408 Homer Ave., kjer bo truplo rajne počivalo do petka.

Rajna je bila poznana izborna kuharica, v tem je bila aktiv do svoje bolezni. Rojena je bila v vasi Praproče, fara St. Rupert na Dolenjskem, kjer zapušča brata Janeza. V Ameriko je dospela pred 40 leti. Njen soprog Anton je umrl pred 12 leti, stara je bila 68 let. Po očetu se je pisala Mauser. Zapušča tukaj tri sinove in dve hčeri: Antona, Josepha in Paula, ki se nahaja pri vojakih kot private first-class v Gordon, Georgia, in ki je dospel na dopust dan pred materino smrtjo, hči Rose Košir in Mary, poročena Meehan. Bila je stara mati sledečim: Dolores, Jimmy, Arleena, Paul Frances in Frank.

Pripadala je sledečim družinam: Marije Magdalene, št. 162 KSKJ; sv. Neže, št. 139 K. of O.; Srca Marije (staro), podružnici št. 25 SZS in Oltarne družstvu fare sv. Vida. Pogreb se prične iz hiše žalosti ob četrti čez deveto uro v cerkev sv. Vida ob 10. uri Pokopana bo v družinsko grobnico na Kalvariji. Pogreb oskrbuje pogrebni zavod A. Grdina in Sinovi. Naj bo blagi materi ohranjen blag spomin, preostali naša sožalje.

Joseph Miković
V torek jutraj je umrl Joseph Miković, 20361 Arbor Ave. Doma je bil iz sela Novo brdo na Hrvaškem, odkoder je prišel sem pred 34 leti. Bil je star 56 let. Tukaj zapušča soprogo Anastazijo, rojeno Telesman, štiri sinove: Joseph, Thomas, John in Eddy, hčer Ano, poročeno Yovich, v stari domovini pa mater Agato.

Bil je član društva Sloboda, št. 235 HBZ. Pogreb bo iz Svetkovega pogrebnega zavoda, 478 E. 152. St. v cerkev sv. Križa na E. 200. St. ter na Kalvarijo. Dan pogreba še ni določen.

Ana Vidmar
Včeraj popoldne je po kratki bolezni umrla Ana Vidmar, rojena Zajmec, stanujoča na 1466 E. 175. St. Truplo bo ležalo v Svetkovem pogrebnem zavodu. Podrobnosti poročamo pozneje.

John Katcher
Včeraj popoldne je umrl John Katcher, stanujoč na 1094 E. 298. St., Wickliffe, O. Prej je stanoval na 15001 Hale Ave. Truplo bo ležalo v Svetkovem pogrebnem zavodu. Podrobnosti pridejo pozneje.

Na obisku v Columbusu
Eddie Struna iz Hubbard Rd. in dr. Ellertson iz Madison, O., sta se podala v Columbus, O., kjer sta se udeležila žogometne igre med ohajskimi in illinoiskimi fanti. Zmagali so ohajski. Potem sta si ogledala prestolico ter razne zanimivosti tam.

Zadušnica
V cerkvi Marije Vnebovzete bo darovana jutri ob 8:30 maša za pokojnim Frank Youngom v spomin prve obletnice. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Kdo bi rad dobrega pianista?

Pravijo, da se Hitler

z vso vmeno uči igranja na klavir. Baje hoče postati svetovni mojster v tem. Očividno že uvideva, da izgublja bojno igro in da s papiranjem sob ni bodočnosti. Dvomimo pa, da bi se dobil kdo, ki bi hotel še kdaj plesati po njegovi muziki. Evropa se je že naplesala in ne bo dolgo, ko bo plesal Hitler. Pa ne bo dolgo plesal, ker kmalu mu bo zmanjkalo tal in zazibal se bo na močni vrvi ob ploskanju vsega poštenega sveta.

Nemci so obnovili napad na Stalingrad z vso silo

Roji nemških bombnikov in bojnih letal so z vso silo napadli Stalingrad potem, ko jih je bil pregnal z zraka mrzel dež. Toda Rusi zatrjujejo, da so ostale vse ruske pozicije zadnjih 36 ur nedotaknjene.

Iz Berlina pa prihaja istočasno zatrdilo, da je ostalo komaj nekaj štirinajst kilometrov ozemlja v Stalingradu še v ruskih rokah po 57 dneh napada na mesto.

Ruska poročila naznanjajo, da potrebščine in ojačenja redno dohajajo v mesto. Nemški daljnosežni topovi obstreljujejo reko Volgo, da bi preprečili dovoz v mesto.

Po Volgi se je pripeljala ruska flotila, ki je začela z vso možjo obstreljevati nemške pozicije, da je tako olajšala breme svojim četam.

Prva obletnica

V četrtek ob 8:30 zjutraj bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojno Terezijo Prijatelj.

Ker so naši fantje prepričani, da bo kongres znižal starost za obvezno vojaško službo in jim dal puško v roke, nekateri nočejo čakati klika, ampak se kar sami javljajo. Tako se je vpisal k armadnim letalcem tudi 18 letni Tony Malavašič iz 19401 Pawnee Ave. Zdaj je zaposlen pri Marquette Metal Products Co., kjer zasluži \$54 na teden. Želimo mu vso srečo.

Iz Campbell, Ky. se je oglasil slovenski vojak Anthony J. Logar, sin poznane slovenskega trgovca Anton Logarja iz 222. ceste v Euclidu. Tony naroča najlepše pozdrave vsem prijateljem in znancom ter se jim priporoča za kako kartico. Predno je šel v armado Strica Sama je kupil za \$1,000.00 vojnih bondov, da bo tako z denarjem in svojim telesom služil svoji domovini. Vsa čast vrlemu fantu. Njegov naslov je: Pvt. Anthony J. Logar, 1580th Service Unit C. M. P., Barracks K-26, Camp Campbell, Ky.

Iz taborišča Clairborne, La. se je oglasil Pvt. Anthony Gliha, ki služi pri tankih kot voznik. Počuti se prav dobro in pozdravlja vse prijatelje in znance. Družina stanuje na 5605 Bonna Ave.

Kongres sprejel največjo davčno mero

Administrator urada za kontrolo cen je ustavil barantanje s hišami

Washington. — Leo Henderson, administrator cen je odredil za vse okraje, kjer je v veljavi kontrola najemnine, da se ne sme brez važnega izseliti iz hiše najemnika drugače, da se mu da trimesečna odpoved.

Dalje je zapovedal, da se v teh krajih ne more nihče vseliti v kupljeno hišo, dokler ni plačal ene tretjine kupne cene, ne veste izposojen denar.

Henderson pravi, da hoče s tem preprečiti barantanje s hišami, ki se godi na ta način, da lastniki prodajo hišo na mesečno odplačila, ki so večja kot pa znaša postavna najemнина, ne da bi dal kupec kaj gotovine pri nakupu.

Taft nasprotuje klicanju 18 let starih v armado

Columbus, O. — Senator Taft je napovedal, da bo vložen v senat predlog, ki bo izločil 18 let stare od obvezne vojaške službe. Taft je izjavil, da je za to, da se pokliče 19 let stare, ne pa 18 letnih v armado.

Poškodba rojakinje

Mrs. Frances Markužič, 1132 E. 63. St. si je zlomila domo nogo. Prepeljali so jo v Mt. Sinai bolnišnico, kjer jo prijateljice lahko obiščejo od 1:30 do 2:30 popoldne.

Deveta obletnica

V četrtek ob 6:30 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojno Helen Marzlikar v spomin devete obletnice njene smrti.

zina stanuje na 5605 Bonna Ave. Družina ima še dva druga sinova v službi Strica Sama. William služi pri zrakoplovnem koru kot topničar v Camp Lee, Georgia. Edward pohaja pa akademijo za zrakoplovstvo v Kessler Field, Miss. Tudi ta dva pozdravljata vse prijatelje in fante. Družina je lahko ponosna na svoje tri sinove, posebno pa oče Anton Gliha, ki je tudi služil Strica Sama leta 1909 in sicer pri konjenici v mehiškani vstaji.

Kvota 10,000 rekrutov za bojno mornarico do 27. oktobra bo gotovo dosežena, ker do večeraj vpisali v mornarico: Victor Tomšič, 3622 E. 80. St.; Cyril Zalar, 1384 E. 171. St.; Edward Unetich, 15814 Trafalgar; Teodor Popovil, 9521 Prince; Joseph Božič, 1008 E. 64. St.; John Grmsek, 6211 Glass Ave. Vso srečo, fantje.

Pvt. Charles Marzlikar, ki služi Strica Sama v Fort Bragg, North Carolina, sin Mr. Joseph Marzlikarja iz 1025 E. 62. St., je prišel za 10 dni na dopust. Stanuje pri svoji ženi na 1079 E. 67. St.

Dvignil je davke na vse dohodke. Pet odstotkov davka (victory tax) je določen na vse dohodke nad \$624 na leto. Predlog za največje davke v zgodovini Zed. držav je dobil predsednik v podpis.

Washington, 20. okt. — Kongres je danes končal 10 mesečno delo na ogromni davčni meri ter jo poslal predsedniku Rooseveltu v podpis. Poslanska zbornica je glasovala za novo davčno mero z 130 proti 2 glasovoma. V senatu ni bilo nobene opozicije. Predsednik bo podpisal davčni predlog še pred polnočjo v sredo.

Nova davčna mera je izdatno zvišala davke na posameznike in korporacije. Nova davčna mera določuje tudi 5% davka, takozvanega "davka zmage", katerega bo plačal vsak, ki zasluži \$624 ali več na leto.

Novi davki bodo prinesli v zvezno blagajno letno blizu \$25,000,000,000. Okrog \$1,750,000,000 bodo dobili davkoplačevalci povrnjenih od vplačanih davkov po vojni.

Novi davki so v toliko zvišani, da bo 43,000,000 oseb plačalo davke, dočim je bilo dozdaj največ le 24,000,000 oseb, ki so plačale federalne davke.

Normalna davčna mera je dvignjena od 4 na 6 odstotkov pri posameznikih. Sedanja surtaxa, ki je bila od 6 do 77 odstotkov, je bila dvignjena od 13 do 82 odstotkov.

Poročila zatrjujejo, da se italijanska armada upira, ker je sita vojne

London. — Reuterjeva časniškarska agencija poroča, da se je v Gorici uprl polk Alpinov, ko je dobil ukaz za odhod na rusko fronto. Poročila dalje zatrjujejo, da so bili vodje revolte ustreljeni, polk so pa naložili na vlake brez orožja.

V London so tudi dospele vesti, da so Albanci razglasili neodvisno Albanijo in da se bore proti Italijanom na treh frontah v gorah. Mussolini je moral poslati nova ojačenja pehote, topništva in letal v Albanijo.

Jugoslovanska vlada v Londonu poroča, da stoji na čelu madžarskih teroristov nadvojvoda Albreht Habsburški ki napada Jugoslovane v Vojvodini, severno od Belgrada. Naciji nameravajo postaviti Albrehta kot podpredsednika vlade, namesto Istvan Horthyja, sina regenta.

Včeraj je minilo 30 let, odkar so položili vogelni kamen farni šoli sv. Vida

Ko je prišel na župnijo sv. Vida v Cleveland mladi župnik Rev. B. J. Pomikvar, si je nadel za prvo in glavno nalogo, da bo navdušil farane za farno šolo. Po dolgem prizadevanju in z dobro voljo faranov, mu je uspelo in na 20. oktobra 1912 je bil blagoslovljen vogelni kamen nove krasne šole sv. Vida na Glass Ave.

O tej slavnosti je poročala "Clevelandská Amerika" (sedaj Ameriška Domovina) v torek 22. oktobra 1912 sledeče: "V nedeljo se je v naši naselbini vršila krasna slavnost ob priliki blagoslovljenja vogelnega kamna nove slovenske župne šole sv. Vida. Poslopje, ki je do prvega nadstropja že postavljeno, je bilo lepo v zastavah kakor tudi precej slovenskih hiš po naselbini. Ob pol treh se je pričela pomikati slovenska parada po ulicah in okoli tretje ure je dospel Rt. Rev. Farrelly, clevelandski škof, ki je blagoslovil vogelni kamen, katerega so potem slovesno spustili v zgradbo.

Slavnostni govor pa je imel Rev. R. X. Bajec, ustanovnik slovenske župnije v Clevelandu, ki je v zbranih besedah razložil lep pomen slovenske šole v tujini. Žel je splošno odobravanje. Otroci slovenske šole so bili zbrani pri novi šoli in vsi so držali ameriške zastavice v rokah. Potem se je dovršila slavnost v cerkvi, a društva so odkorakala proti Knausovi dvorani, kjer se je vršila večer lepa igra in prosta zabava. Dvorana je bila tako nabito polna, da niti naš poročevalec ni mogel notri in da je moralo oditi nad 200 ljudi. Upamo, da se je vse skupaj zaključilo z dobrim finančnim uspehom v prid slovenske šole."

"AMERIŠKA DOMOVINA"AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
JAMES DEBEVEC, Editor6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti, četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po razpisalnicah: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50, četrt leta \$2.00.
Posamezna številka 3c

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year.
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months.
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months, \$2.00 for 3 months.
Single copies 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 247 Wed., Oct. 21, 1942

ogrešali ga bomo

Naš Tone Šubelj je po kratkih poletnih mesecih zopet odšel nazaj v New York, kjer je angažiran pri Metropolitan operni družbi. Drugi člani te največje operne družbe so imeli tekotom poletja zaslužene počitnice, katere so uživali v raznih letoviščih, ali kjerkoli že. Naš Tone je pa vse poletje delal, trdo delal pri svoji ljubljani Glasbeni matici, s katero nam je dal nedavno krasen duševni užitek pri Seviljskem brivcu. V istem času je pripravil pa zbor za drugo opero Netopir, ki jo bo podala Glasbena matica v nedeljo 1. novembra. Takrat bo prišel Mr. Šubelj za par dni v Cleveland, da bo to krasno operno delo dirigiral.

Res, pogrešali bomo našega dobrega Toneta, tega nedosegljivo pridnega in marljivega pevca, katerega delo pri Glasbeni matici smo občudovali. Saj kar gori za to svoje dete, za ta odlični zbor, katerega je res pripravil na tako višino, da nam podaja pevske skladbe, katerih si upa lotiti le najbolj izvežban zbor.

Pa tudi pevci in pevke znajo ceniti svojega mojstra, ker pač ne morejo drugače, saj vidijo, da mu je zbor vse. Šubelj je petje kri in življenje, on je rojen pevec. Njemu ni za gmošten uspeh toliko, kot mu je za moralen uspeh zbora. In bolj ko se mu zbor odzove, bolj Tone dela in se trudi, da bi ga pripeljal do najvišje popolnosti.

Koncem prihodnje pomladi bo prišel zopet nazaj, če mu Stric Sam ne prekriža računov, ker Tone je v vojaških letih. In kadar bo prišel nazaj in pripravljaj Glasbeno matico, bi bila naša iskrena želja, naj nam poda s svojim odličnim zborom en koncert samih slovenskih narodnih pesmi. Kakor jih zna pripraviti Šubelj in kakor mislimo, da jih bo zbor zapel, bo to užitek za slovensko srce, ki mu ni paralele. Mislimo, da bi bil slovenski narod za tak koncert neizmerno hvaležen.

Ko bomo izbirali kandidate

Malo je državljanov, ki bi poznali osebno vse kandidate, katerih imena so na listini te ali one politične stranke. Nekaj jih poznajo, ako jih srečajo na shodih, ali čitajo o njih v časopisih, ali jih slišijo na radiju. Toda velika večina kandidatov nam je pa nepoznana.

Mnogo je volivcev, to zlasti takozvanih 100% Amerikancev, ki izbirajo kandidate v volivni koči samo po imenih. Navadno napravijo križ samo pred onimi, ki imajo lepo zvečena imena, ki predvsem niso "fornerska." Zato pa tudi ne vedo, ali volijo za bele ali črne za dobre ali slabe in jih tudi ne briga, samo da ime lepo zveni.

Tak državljan ne stori svoje dolžnosti. Tak ne voli po svoji državljanski vesti, ker mu ni mar karakter in zmožnost kandidata, ampak gleda samo na ime. Vesten državljan bo pa najprej volil za take kandidate, ki jih pozna, ali ki so mu priporočeni od zanesljivih oseb, na katere se lahko zanese, da mu bodo priporočali pošteno.

Zlasti letos, v teh kritičnih časih je važno, da volivci dobro preudarijo, koga bodo volili. Zdaj je potrebno bolj kot kdaj prej, da imamo v javnih uradih dobre in zmožne moze, ki bodo uradovali pošteno in modro. Zdaj, ko je dežela v vojni, narod ne bo imel časa toliko zasledovati delovanje svojih javnih uradnikov. Danes so vse naše misli v vojni, pri vojnem naporu, pri naših fantih na fronti. Zato pa glejmo, da bomo na volivni dan, kot je čas za to, dobro preudarili in izvolili moze, na katere se bomo lahko zanesli, da nas ne bodo očitigali.

Nam se zde letošnje volitve tako važne in izbira kandidatov tako potrebna, da bo prvič, da ne bomo priporočali izvolitev kandidatov ene stranke, ampak bomo priporočali, toplo priporočali, naj izbirajo volivci zmožne moze, ne glede na njih politično prepričanje. Nikjer ni rečeno, da je samo ena politična stranka izvolilavna. Vsaka stranka ima zmožne in poštene moze in take moramo poiskati in jih izvoliti.

Nekaj kandidatov smo že priporočili, nekaj jih še bomo. Ti so, po našem prepričanju najboljši. Razume se pa, da bo vsak državljan volil po svoji preudarnosti, kakor bo vedel, da je boljše. Volitve v Ameriki so svobodne, hvala Bogu, in svobodne naj ostanejo. To je glavni princip ameriške demokracije, na kateri stoji naša ameriška zgradba, mogočne Zedinjene države.

Vrv lahko še počaka

Oni dan je Rusija zahtevala, naj Združeni narodi takoj obračunajo z vsakim nacijskim voditeljem, čim jim pade v roke. Nekateri so si to tolmačili tako, naj bi Anglija takoj obsodila in usmrtila Rudolfa Hessa, ki je edini važnejši voditelj nacije, ki je točasno v rokah Združenih narodov.

Kakor bi Rudolf Hess to v polni meri zaslužil, pa ga Anglija gotovo ne bo postavila pred sodišče pred koncem vojne. Nemci bi se namreč gotovo maščevali za njegovo smrt s tem, da bi postrelili najmanj 100 najodličnejših oseb v okupiranih deželah.

Torej je pametneje, da Združeni narodi počakajo do konca vojne, saj se bo tudi takrat našel kak trden konec konopca za Hessa. Obenem bodo pa takrat delali družbo

BESEDA IZ NARODA**Iz Euclida**

"Halo Urška, kam pa tako hitiš, povej no kaj novega," je pobarala ono jutro Nežka. Seveda je Urška kaj hitro pričela naštevati novice iz vse soseske, seveda pa je bil glavni pogovor nekako tako-le: "Veš Nežka, ravno o pravem času si me dobila, ko imam najbolj namazan jezik in stvar je tudi zelo pomenljiva. Saj si kar misliš ne morem, da bi ti ne vedela za tako pomembno slavnost, kot bo v nedeljo 25. oktobra v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave., ko bo podružnica št. 15 Slovenske ženske zveze praznovala 15 letnico svojega obstanka."

Veš Nežka, ta dan se bomo imeli tako imenitno, da prav gotovo ne smeš ostati doma, kajti naše kuharice bodo pripravile vseh mogočih dobrot, saj se nekaj pogovarjajo o pečenih piščancih in ne vem kaj še vse, pa tudi povedati ti ne smem vsega. Kar pridi v nedeljo v Slovenski društveni dom na Recher Ave. pa se boš najbolje sama prepričala. Če bi ti vse sedaj povedala, potem bi ti povedala še naprej in bi ljudje rekli, da vse naprej sklepejam. Zato pa vas vse tiste, ki se zanimajo za Slovensko žensko zvezo in njeno delovanje, vabim na praznovanje 15 letnice naše podružnice in prepričana sem, da boste vsi in vse zadovoljne. Nežka, sedaj pa moram iti naprej, ker imam še precej opravkov. Torej na svidenje v nedeljo, pa še drugim povej, ker bo res lušno v tako veseli družbi."

Uršula Trtnik.

Čast godbenikom

Železo se kuje, ko je zareče. O godbi in za godbo pisati je treba sedaj, ko jo potrebujemo in ko jo imamo. Par vrstic ne bo škodovalo, da se ohrani naše spomin.

Nedeljski koncert je bil ljudem zelo všeč, bil je bolj nego smo pričakovali, če tudi ni bilo za njega storjene dovolj dobre reklame, kakor jo godbeniki zaslužijo.

V ponedeljek večer ste v naši okolici slišali, kako je gmelja godba iz tako zvane East High šole. Godba je privabila ljudstvo na ceste, vse je hitelo skupaj. Godbeniki, fantje in dekleta, v lepih uniformah so igrali, da je bilo veselje slišati, vsak si je lahko mislil: "Oh, ko bi bilo naših fantov toliko!" Odgovor, lahko bi jih bilo.

Naj navedem opazko, učenca godbe fare vs. Vida, ki je lahko za vzgled drugim in za opomin staršem, ki imajo sinove, ki bi lahko pristopili k godbi.

Na programu so bili trije godbeniki, ki so imeli nalogo za posamezni nastop: John Orehek za trombone solo, Anthony Stonich za alto saxophone in Frank Železnik za soprano saxophone solo. Taki, ki so izbrani za take nastope, so smatrani za dobre učence. Dočim sta Orehek in Straus starejša godbenika, je bil pa med njimi Železnik šele začetnik. Tega omenjam za vzgled drugim. Ta fantič je star 11 let. Začel se je učiti šele začetkom aprila tega leta, to boste težko verjeli, toda je resnica. Tu se vidi kaj velja, če ima kdo veselje do poklica ali stanu. Sam sem bil priča, ko me je mati v pričo mladega sina prosila zanj, če bi ga hoteli sprejeti k godbi, ker ga zelo veseli, da bi se učil. Malo mlad se nam je zdel. Učitelj je rekel, naj sedi tukaj in

Hessu še drugi njegovi pajdaši, kot Hitler, Goering, Goebels, Himmler in taki, ki so zdaj še na varnem. Za enega samega nacija se ne izplača postavljati vislic.

naj poslušaj druge, fant je to sicer naredil, toda, je hotel da ga učitelj uči in uči tako, da bo le na njega najbolj pazil. Učitelj mu je rekel naj ga počaka za nazadnje, fant je žalosten čakal, menda je učitelj malo pozabil, fant se je zjokal in šel materi potožiti, da se učitelj zanj niti ne zmeni ne. Mati je zopet morala nazaj k učitelju in mu naročiti da naj, če le more, poskuša z učenjem zanj. Tedaj je učitelj obrnil več pozornosti na mladega študenta, ki je tako želel učiti se, da je vedno stal pri učitelju.

Rezultat je ta, da je v nekaj mesecih mali, 11 letni godbenik, že sam nastopil s trobentno. Ta fant bo imel priliko doseči najvišjo stopinjo med godbeniki. Tu se vidi kaj velja zanimanje in pa sodelovanje staršev. Ta fant je izjema od drugih, druge je treba nagovarjati, ta se je trudil sam, da se je urinil med godbenike.

Še nekaj v potrdilo zanimanja. Ko je godba izdala vstopnice fantom v prodajo, je mladi Frank Železnik sam prodal 40 vstopnic. Kaj ko bi imeli takih en ducat? To bi bila naša godba kmalu večja kot je East High School godba.

Hvala godbenikom za trud in učenje in za tako izborni igranje. Hvala vam starši za vaš trud z njimi. Hvala vam za udeležbo in še lepo denarno podporo godbi. Vse bo "OK." A. Grdina.

Pričetek Slovenske šole S. N. Doma

Ta teden se prične Slovenska šola S. N. Doma, in sicer se prične tečaj za odrasle učence, nad 16 let stare, v četrtek 22. oktobra. Poučevalo se bo v S. N. Muzeju, vhod na 6411 St. Clair Ave., soba št. 1. Pričetek ob 8 uri zvečer. Ob kateri uri se bodo obdržali razredi pozneje, se boste sporazumeli z učiteljico Mrs. Antoinette Kenick. Zeleti je, da bi se vpisalo v šolo dosti učencev in da bi v bodoče redno hodili k pouku.

Mladinski oddelk Slovenske šole SND pa se prične v soboto 24. oktobra, ob 10. uri dopoldne v dvorani št. 2, vhod na 6417 St. Clair Ave. Za prvi dan šole je potrebno, da vsi bivši učenci in novi, pridete v dvorano ob 10. uri dopoldne. Potem vas bo učiteljica porazdelila v razrede in določila čas pouka. Starejši učenci bodo imeli razrede v bodoče dopoldne in mlajši popoldne. Koliko razredov bo, je odvisno od števila prijavljenih učencev. Šola se bo vršila vsako soboto od sedaj pa do približno koncem maja prihodnjega leta. Vse razrede bo poučevala Mrs. Antoinette Kenick.

Dobro je, če je mogoče, da se prijavite za šolo še pred soboto v uradu tajnika S. N. Doma, Mr. John Tavčarju, če pa ni mogoče, pa kar pošljite otroke v šolo v soboto 24. oktobra, da jih vpiše učiteljica sama. Šola je prosta za vse ukažljive učence, zato porabite priliko in pošljite otroke v šolo, da se priučijo slovenskega jezika.

Za Slovensko šolo SND, Erazem Gorshe, tajnik.

Nekaj misli o vojni

Umljivo je, da se vsi narodi, ki se bore med seboj, bore v zupanju na končno zmago. Nihče niti za trenutek ne pomisli, da njegova stvar ni dobra in edino pravična. Vsakdo je prepričan, da bo zmagal, češ, saj Bez nikdar ne dopusti, da bi

zmagala krivica, ampak bo odredil tako, da bo končno zmagala pravična stvar.

Ne zatrjujejo samo mali narodi, da je vojna zanje le silobran, to zatrjujejo tudi velesile in še celo one, ki so prve napadle. Vsi trdijo, da so bili napadeni in da se bore za obstoj, kar pa je vse skupaj navadna domišljija.

Že takoj v začetku vojne je bilo vsakemu znano, da velikih držav ni tako lahko premagati — uničiti. Lahko pa se uniči na stotisoče nedolžnih ljudi. Vojna ni nikdar potreben dogodek. Vojna je posledica volje, toda ne volje Boga, ampak volje nekaterih ljudi. Splošno ljudje ne gredo prostovoljno v vojno, ampak so prisiljeni. S patriotičnimi frazami se današnje čase peha v vojno — v smrt — na milijone ljudi, katerim vsem se to grozno klanje gnusi. Torej vojna je najbolj krivično delo tistih, ki so jo začeli natem božjem svetu. To je najstrašnejše in najsmramotnejše delo za današnji kulturni svet. Ti ljudje, ki so prvi napovedali vojno, smatrajo isto kot potrebno za dosego osebnih interesov.

Ko je Hitler naznanil, da je vojna napovedana, je grozeče pristavil, da je vsako obotavljajanje izdajalsko in da je Nemčija v nevarnosti. Iz teh vzrokov ni vojna samo zločin, ampak delo posameznikov, ki so odgovorni zato. Nekeč sem čitala, da je rekel "Satan" zatiralcem narodov: vzemite iz vsake družine najmočnejšega moškega in mu dajte orožje v roke, jaz mu bom pa dal troje malikov in ti so: čast, zvestoba in pokorščina. In za vse to pa bo dal življenje za korist drugih.

V bojujočih se državah si prizadevajo armade premagati sovražnika, ker hrepene po zmagi, vsi pa vzdihujejo in si žele samo miru. Vlade pa sede v sedlu in neprestano zbadajo z ostrogami utrjenju živinčev. Vsej zemlji so zavladali prijatelji škode. Njihovo edino veselje je zadajati drugim rane v interesu samoohranitve. Ladje torpedirajo, mesta obstreljujejo z izvrstnimi uspehi, ako Nemci trpe lakoto, se to dopade zaveznikom, ko so mali narodi zasluženi, so na to ponosni Nemci, bojujoče se stranke so ponosne na hrabrost svojih čet. Vse stranke pa zatrjujejo da je nasprotnik navdan z najnižkotnejšimi strastmi in vse stranke imajo prav. Vsakdo pa uvideva da pod vplivom vojne izginja človeško premoženje, izginja v tako veliki meri, da končno ne bo nihče mogel plačati groznih stroškov vojne.

Neki ruski vojaški strokovnjak je nekoč zapisal in to še v času zadnje svetovne vojne sledeče: "Ako sedaj ne bomo mogli premagati Nemčije, tedaj bomo prisiljeni v teku desetih ali dvajsetih let vojno obnoviti." Kako je ta strokovnjak to vedel, ve samo Bog. Nadalje piše: "Bodoča vojna bo desetkrat bolj krvava in desetkrat bolj strašna in grozovita. Rusija bo imela 300.000 samih častnikov, vojakov pa 40 milijonov, pušk do 10 milijard, 100 tisoč težkih topov in milijon brzostrelnih topov ter 10 tisoč zrakoplovov."

Preračunal je, da bodo stroški te vojne znašali do 200 milijonov rubljev dnevno. Koliko je ta strokovnjak uganil, ne vem, to pa vem, da je uganil, ko je zapisal, da bodo uničene in opustošene cele pokrajine in da bo zračno brodogej uničilo vse, kamor bo prišlo s svojim smrtonosnim delom. Dalje pravi, da bo v pokrajinah, kamor bo zašlo to zračno brodogej, uničilo tudi vsako življenje. Piše dalje, da vojna ni ničesar drugega kot logičen razvoj tega, za čemer so že tedaj stremele vojskujoče se dežele, za kar pa tedaj še niso bile dovolj pripravljene.

Kako je ta ruski strokovnjak vedel to že tedaj, mi je velika

uganka, saj je to pisal še pred 27 leti, pa je vse tako dobro pogodil.

Kako velik vpliv je imela Nemčija v Rusiji že od nekdaj, si lahko mislimo, če čitamo krasno povest "Pajčevina" ki je izvrstno delo Križanovske. Že pred leti so imeli Nemci v Rusiji večjo moč kot pa Rusi sami, kajti Ruse so smatrali za nekaj manj vreden in neizobražen narod. Koliko moč in fantov bo ubitih se še ne ve in morda bi bil marsikateri izmed teh lahko nekdaj v ponos in dobrobit vsega človeštva. Naj bodo bitke dobljene ali zgubljene in ako se potopi še toliko najdragocenejših ladij in pade še toliko vojakov, eno je gotovo, da ne bo imel noben koristi, da bo vsak kos zemlje drago plačan. Pa naj zadostuje, napisala sem samo svoje mnenje.

Ves širni svet je napolnila kri, polje jo pije, reka v njej kipi, v višino šinil je grozen vulkan in rudeči cvet je pognal ocean.

Na sinjem morju je zmanjkalo tal, valov peničih grob vas je obdal, v blisku, ognju padli iz višin, kot ptič ste bili, ranjen vrh pečin.

Okrog vas se je razgrnil črni mrak, na ustnih je ugasnil nasmeh sladak, prej up rešitve zle so oči, njih prejšnji blesk zdaj ugaša sred noči.

Mary Modrijan.

SLOVENSKI KOLEDAR za leto 1943

Izšel je "Koledar Ave Maria," ki nosi naslov "Slovenski Koledar."

V dneh, ko tako preganjajo slovensko knjigo in slovenski narod, nam mora biti vsaka slovenska knjiga, tudi če je samo koledar, dragocen zaklad, ki naj jo z veseljem prebiramo.

Letošnji "Slovenski Koledar" je že jako prikupljive oblike, vsebina je pa tako pestra, da koledarja bravec ne bo preje izustil iz roke, predno ga ne prebere. Vsebina je vsa posvečena slovenskemu življenju. Knjiga naj bi bila nekaka kronika slovenskih bojev in slovenskega življenja v letih najstrašnejše krize v zgodovini našega naroda. Temu so posvečene pesmi, povestice, novice in dopisi iz naselbin.

Knjigo zlasti dičijo premnoge slike o domovini in njenem nehanju v pretečenih letih in današnjih dneh preganjanja.

Koledar toplo priporočamo vsem našim rojakom po vseh naselbinah. Posežite po njem, dokler je v zalogi. Zaloga ni velika, zato bo menda kmalu posla.

Cena Koledarju je letos malo povišana, ker so stroški za tisk ogromni, draginja je tudi pri papirju uščipnila. Cena je 75 centov, ki jih bo pa vsak rojak rade volje odrajal, ko bo knjigo videl. Koledar obsega skoraj 300 strani.

Požuri se rojak in si knjigo nabavi, Vesel je boš.

Ime "Afrika" so najprej vporabljali za opis Kartage in Tunisa, ki sta bila v tistih časih rimski provinci.

FOR VICTORY

BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

Pri vojnikih v starem smu rekli, da je birtih vojaki le oni, ki je prinesel od kulinje pa do svoje sobe šalo župe, ne bi jo kaj polil. Lahko si mislite, da je bila to res prava učenost.

Pri ameriški mornarici je potrjen za pravega mornarja oni, ki prespi eno noč v mreži, ne da bi padel iz njene tem sem že oni dan nekaj jena pa so nekateri otresali jena češ, da lažem.

Pa bodo zdaj malo drugo govorili, ko bom poklical na čelo našega župana Lauscha, ga Franceta, ki se je še šel prepričati, kako je prav za pravo s tisto višjo posteljo.

Se reče, saj je uradno povedal, da gre obiskat naše landske fante, ki se učijo v Great Lakes, Ill., kako bi školo kraljevstvo, pa mi je nov tajnik Johnny Lokar, no povedal, da je šel Frank, nalašč obiskat mornarje, da bo na licu mesta prepričan, tista njih postelja res tako varna in štatljiva žival, kot jo opisal jaz.

Neznansko so ga bili veseli in kot sem zvedel, so pustili proč. Zahtevali so, ostane tam, ker so videli, da bil kaj zauber mornar, ko so posadili mornariško čepico glavo.

Ko si je naš gospod župan ogledal in se prepričal, da se clevelandski fantje dobro že, da je mornarica ponosna, nje, da dobro skrbe zanje in dajo, da jim ni dolg čas, šel ogledat tudi tiste slavnostne, ali mrežne postelje. "Kaj to je tista stvar, ki tere se, kot pravijo, tako zleti, kot zleti pes iz cerkve, kaj zaloti mežnar?" bi vedel naš župan. Mornarji mu hoteli vsivprek zatrjevati, ponujati stave, da ne bo ostati pet minut v postelji, tako srečen, da bo sploh vanjo.

Frank, ki je korenjak, utrjen, pa še vedno gibljiv, jegulja, je stavil pet čukov, bo ostal v postelji, kolikor bo hotel. Fantje so se kar na stavo, ker tako lahko niso, v svojem življenju zastavili tako.

Pa je Frank začel z ofram na višjo posteljo. Najprej je slekel rekele, da bi mislila, da misli iti res spavati, je deset mornarjev, za rob postelje, na vsaki strani po pet. (Križ božji, jaz prvič na konja, sta ga samo dva, mene pa dva, kar deset krepkih mornarjev eno samo rečno posteljo).

Ko je g. Frank J. Lausche clevelandski župan in biser in član najvišjega sodišča držav, po velikem trudu svoje slovenske krepke mrežo, je vseh 20 rok mornarjev (vsak mornar namreč samo po dve roki) stilo. V istem času je prišel tudi mreža in Frank je bližnjici na tla. Naši mornarji se režali, da nikoli tega in žali višjo posteljo, ki jih ni stila na cedilo.

Toda stava je govorila, Frank lahko trikrat poskusi, če trikrat pade iz mreže, bo izgubil stavo. Da bom pa naglo končal, naj kar sedaj vem, da je Frank plačal svojo mrežo, da se župan, ampak v svoji uradi v Clevelandu, dnevi ni mogel vsteti, stoji opravljaj svoje uradne sle. Kaj pravite, zakaj ne?

ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU

na jugu na zapadu se je
hrbovje s slapom, ki
je bilo in ne posebno ve-
tina sama je bila ka-
miljo dolga in miljo ši-
ga jo je obdajal. Na
jezera so se pasli konji.
belih lovcev so stali za
šotorom.

karji so se pripravili na
moj," ves svoj bojni na-
nadeli. Od vseh stra-
hajali, vsi so šli v isto
pred tabor, kamor je
jeznik tudi belokožec.
so stopili na stran, ko
nimo njih, niso jih gle-
važno, prej bi se dalo
tehtno in preudarjajo-

neki imajo lopovi —?"
Hobble Frank. "Gle-
to konja, ki ga misliš
—?"

telesne vrline in sla-
rehtujejo," je odgovo-
Shatterhand. "Kar mi
da sem pravilno sodil.
že vejo, kako bodo sta-
odločili o naši usodi.
ne bomo za življenje."

Svojege vsaj ne bom
poceni.

re, je te strah?"

re-ni bil jezen, na gla-
je bilo slišati, da si je
tovariša v skrbeh ko za

ni me ni," je dejal Jem-
za skrbi me le, kakor se
sebi razume. Strah bi
je pokvaril. Hladna kri
mlajšost, — le to nas
reši."

so pred tabor.

kola, zabita v zemljo,
ovumno pripovedovala,
pripravila. Poleg je sta-
perjenicami okrašenih
med njimi je bil tu-
Volc.

opel je k belim in pove-
tal sem po belokožce, da
se, kako kaznujejo rde-
ke sovražnike."

ko lu mislite mučiti svo-
nika?"

Koj ju privedejo."

maramo gledati takega

ljivo se je namrdnil po-
je slavni Old Shatter-
strahopetnež, da se boji

sem strahopetnež, ne jaz
tovariši, to sam dobro
za kristjani smo. Svoje
moje ubijemo naglo in le,
je skrajna sila. Morimo
in mučimo tudi ne.
tudi, da odidemo!"

ga je zavrnil Veliki

ste pri nas v našem
se bodete držali naših
Ce nočete, nas razžali-
že zalitev bomo kazno-
vajo."

blau mu je bilo slišati,
iti zares. Skrajno nevar-
tudi, če bi se bili ugovar-

Shatterhand je pogledal
v njih in dejal:

prisedite! Ako ubogate,
je smrt častna!"

je. Starejšine so sedli
jeza, tudi Old Shatter-
so posedli.

je bilo treba.

je klicem je napove-
tudi volc, da se bo muče-

jezenjem so odgovarjali
in se razvrstili v veli-
koj okoli kolov in pogla-
za bojevniki so se po-
je iz civilni v pričakovanju
je bojevniki so privlekli
je. Tako trdno sta bila
da hoditi nista mogla.

Hilton je stokal, Knox pa je bil v vročinski nezvesti. Ves krvav je bil po obrazu in po obleki, strašno ga je bilo gledati. Postavili so ju h kolom in ju privezali z mokrimi jermeni. Ko se tak moker jermen posuši, se skrči in se globoko zareže v meso ter povzroča hude bolečine.

Knoxu je omahnila glava na prsi, ni se zavedal, kaj se godi z njim. Hiltonu pa so begale oči v groznem strahu po gledalcih. Opazil je lovce.

"Rešite me — rešite me, mešurs!" je prosil. "Saj vendar niste pogani, kristjani ste —! Ali bodete gledali, kako bova umirala strašne smrti —? Ste zato prišli —?"

"Ne!" je odgovoril Old Shatterhand. "Prisilili so nas, ubogati moramo. Ne moremo, ne smemo vam pomagati."

"O, lahko, prav lahko pomagate, če le hočete! Old Shatterhand je v velikih časteh pri njih, uslišali ga bodo!"

"Motite se! Moja prošnja bi jih le še huje razdražila. Sami ste si krivi smrti! Kazen je za vaš zločin! In kdor se ne boji grešiti, se tudi kazni za greh ne sme bati!"

"Nič nisem storil! Nobenega Indijanca nisem ustrelil! Knox je streljal!" je kričal Hilton obupno.

"Ne lažite! Ali vas ni sram, da strahopetno valite krivdo na druge —? Rajši obžalujte svoje dejanje, da vam bo vsaj na onem svetu odpušeno!"

"Pa nočem umreti —!" je tulil. "Nočem umreti — nočem! Pomagajte mi!"

Tako divje je tulil, da je odmevalo po vsej preriji, ter se vzpenjal in trgaj jermene, da mu je kri brizgala izza njih.

Tedaj je vstal Veliki volc, dvignil roko in dal znamenje, da bo govoril. Vseh oči so se obrnile na njega. V kratkih, krepkih in vznešenih stavkih je pripovedoval, kaj se je zgodilo, popisal je izdajalski napad belokožcev, ki je z njimi živel v miru, govoril o krivici "belih poglavarjev," ki so zavrnil njegove odposlanke, ter poudaril, da se ima rod pravico maščevati za vse zlo, ki ga je doživel. Indijanec je dober, da, izvrsten govornik, tudi poglavar Veliki volc je tako navdušil in podžgal rdečkarje, da so zagnali bojovito kričanje in vihteli orožje. Dostavil je še, da je zbor strejšin belokožca obsodil v smrt na kolu in da se bo mučenje začelo.

Ko je skončal, je Hilton iznova zatulil in prosil Old Shatterhand, naj posreduje.

"Dobro, poskusil bom," je dejal lovec. "Smrti vas sicer ne morem rešiti, izprosil pa vam bom morebiti milost, da vas ne bodo mučili, ampak naglo usmrtili."

Obrnil se je k poglavarju. Pa še ni zinil, ko ga je Veliki volc ježno nahrulil:

"Vem, kaj si obljubil belemu psu, razumem vaš jezik! Ali nisem že dovolj storil za vas, ko sem sprejel tvoj predlog in ti obljubil ugodne pogoje —? Ali boš govoril zoper razsodbo starejšin —? In ujezil bojevnike —? Povem ti, planili bi nad tebe in ne mogel bi te braniti!"

Molči torej rajši! In ne draži nas!"

"Moja vera mi zapoveduje, da moram prositi za milostno smrt —! In mi se držimo svoje vere!"

Edino je bilo, kar je še smel reči na poglavarjeve žal upravičene in resnične besede.

"Tvoja vera ti zapoveduje?" se je rogaj poglavar. "Kaj briga predvsem tvoja vera mene! Mi se držimo svoje vere! In — ali nista zločinca tudi tvoje vere?"

(Dalje prihodnjik)

Kupujmo obrambne obveznice

Za kongres v 20. okraju

MARIE R. SWEENEY

V 20. kongresnem okraju kandidira za zvezin kongres Marie R. Sweeney, žena kongresnika Martin L. Sweeney.

Solsko izobrazbo je dobila v župnijskih šolah v Clevelandu. Njeni starši, Mr. in Mrs. Martin Carlin, že dolgo stanujejo na zapadni strani mesta. Izmed devetih otrok je ona najstarejša.

V času, ko je bil njen soprog kongresnik Sweeney v Washingtonu, je prisostvovala več zasledanjem v poslanski zbornici in mnogim zaslišanjem pri odsekih. Dobro ji je poznano delo v uradu kongresnika, ker je mnogokrat pomagala v naseleških in državljskih službah, v zadevah zahteve vojnih veteranov in drugih.

Ona ne verjame v to, da naj

bi bil kongresnik navadna štampiljka za katerokoli administracijo ter obljublja, da bo delovala za najboljše interese 20. distrikta, ne glede na politično prepričanje volivcev. Obljublja vso podporo organiziranemu delavstvu, vojnim veteranom in starostni pokojni-

Marie R. Sweeney je mati štirih otrok: Martin, star 20 let; ki študira na univerzi v Georgetownu, Washington, D. C.; nedolgo tega je bil zaprišen v armadno rezervno; Ann Marie, stara 19 let, ki študira na Western Reserve univerzi; Robert, star 18 let, ki dobiva vojaško treningo v koru rezervnih častnikov, in Eileen, stara 14 let, ki pohaža St. Joseph's akademijo.

Ker ima dva sinova v vojaški službi, Marie R. Sweeney gotovo razume občutek mater, ki so poslale svoje sinove na vojno ter obljublja, da bo dala vso podporo tem fantom, da bodo dobili vso potrebno oskrbo in opremo ter da jih bo čakal prostor v družbi, ko se bodo vrnil domov.

Najsi kot vsaka mati tudi ona sovraži vojno, pa podpira vojni napor do skrajnosti ter upa, da bo kongres dosegel zdrav in trajni mir ter preprečil vse nadaljne vojne.

Marie R. Sweeney, ki je neodvisna kandidatinja za kongres v 20. okraju, se toplo priporoča vsem državljanom, ki volijo brez pritiska političnih bossov. Zlasti pa apelira na ženske volilke, naj glasujejo zanjo, da bodo imele enkrat tudi one svojo zastopnico v kongresu iz 20. okraja.

Vsak glas, ki ni kontroliran od političnih bossov, bo oddan gotovo za Marie R. Sweeney.

DOVOLJ POKORE

(Povest. — Spisal F. S. Finžgar)

Bolej je poglaval, Jaka odšel za Majdo. Ko je Majda nesla iz polja jerbas zelenjave, svetila se je marsikaka kapljica na zelenem peresu v jerbasu. A ni bila to tista srebrna kapljica hladne jutranje rose, to je bila vroča, grenka solaz, potočena iz nedolžnih oči blage hčerke.

VI

Dva meseca — kaj je to v človeškem življenju! Nekaj nedelj, morda kak praznik vmes, v celi fari dva ali trije mrlič,

Kdo to rekel, da je nemogoče? — Nekateri ljudje so vedno trdili, da je nemogoče zgraditi cesto, ki bi vezala Zed. države, Kanado in Alasko. Del te ceste nam kaže gornja slika. Cesta je skoro že gotova in pravi, da bo odprta za promet krog 1. decembra. Ta del ceste je v Alberta provinci in je speljana skozi dolgočasno divjino.

No sliki vidimo tri avstralske vojake, ki so bili že v marsikateri bitki in pri tem niso meli toliko časa, da bi se bili obrili, kadar se jim bo zopet ponudila prilika zato, bodo gotovo izgledali precej mlajši, ko bodo odstranili dolge brade. Slika je iz bojev na Novi Guineji.

DELO DOBIJO

Dobra služba

Sprejme se knjigovodkinjo, ki ima nekoliko predznanja v tem. Stalno delo in dobra plača. Zglasite se pri Norwood Appliance & Furniture, 6104 St. Clair Ave. (247)

BORING

MILL

operatorji

Izkušeni na velikih

horizontalnih in vertikalnih

Large Planer

operatorji

SLAB-MILLER

FLAT SCRAPERS

Bench Assemblers

on Machine Tools

Hooker-on

Mezda na uro povrh overtime. Morajo predložiti dokaz o ameriškem državljanstvu. Ako so zdaj zaposleni na volnem delu, naj se ne priglasi.

Wellman Engineering

7000 Central

(251)

DEKLETA

18 ali več let stara, dobiijo delo za šivanje na Singer šivalnih strojih. Nobenega predznanja ni treba. Visoka plača. Državljanstvo in sedanje deile se ne zahteva.

Memorial Grass Co.

7400 Stanton Ave.

(247)

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

MALI OGLASI

Dve sobi se oddasta

Oddasta se 2 opremljeni sobi poštenim moškim, \$3 na teden. Oglasite se na 977 E. 74. St. (248)

3 sobe se odda

V najem se odda 3 sobe, gor-kota, furnez, podstrešje. Zglasite se na 1113 E. 67. St. (247)

Išče stanovanje

Želi se dobiti v najem 5 sob za 4 odrasle osebe. Bi plačali od \$30 do \$35. Pokličite Henderson 5958. (248)

Peč naprodaj

Naprodaj je peč za gretje, za trd ali mehak premog. Vprašajte na 1385 E. 55. St. (247)

Stanovanje v najem

Odda se stanovanje 7 sob s kopalnico, spodaj. Nahaja se na 1105 E. 66. St. Vprašajte istotam zgorej. (248)

Mošt po \$25 sod

pripeljemo zastonj Naprodaj imamo tudi grozdje najboljše kvalitete.

Morris Cohodas

Geneva, O.

V Clevelandu pokličite Kenmore 0138. (248)

"We cannot have all we want if our soldiers and sailors are to have all they need."

—Franklin D. Roosevelt

razen tega vsaki dan dela dovolj in mnogo opravkov važnih in nevažnih, in doba dveh mesecev se izmota ter izgine, da sami ne vemo kdaj! Tako je navadno. Toda če človeka slučaj ali krivda potisne ven iz navadnega tira, če ga vklene v jarem, kateri ga žuli in tlač, katerega nosi nerad, tedaj se pa vlečejo dnevi in tedni kot sama večnost.

Tako je bilo v Poljakovi družini. Oče je zelenel in se sušil v zaporu, vzdihoval po vsakdanji veseli družbi, po pijači, dolgočasoval po prepirih in šumu, zraven pa koval načrte, kako bi se zmaščeval. Misli je, da bo zidal nalašč kako kolibo sredi kolovoza, ki je držal skozi njegov vrt in 'po katerem sta vedno vozila Klemen in Bolej. Ali zviti mož je takoj spoznal, da jima tu ne more nagajati, ker je to zastarana pravica, in bi zopet on izgubil pravdo. Podobnih misli je mu je še več porodilo v glavi. Zavrzel je vse, a zavreči ni mogel edino napačne misli, kako bi se zmaščeval. Ta je zorela v sreč od dne do dne in se tako vkoreninila, da ni mislil, ni sanjal drugega, kakor o osveti.

Kot oče v zaporu, tako so se dolgočasili drugi doma pri Poljakovih. Seveda je bil ta dolg čas čisto drugačen. Vsi so dobro vedeli, da se jim bolj godi, če očeta ni doma. Lažje so izhajali brez njega. Jaka in Majda sta pridno delala, in ko je bilo domače delo dovršeno, hodila sta dan na dan pomagat sosedom in pri tem marsikaj zaslužila. Vaščani so imeli pridna delavca radi in kar kosali so se, kdo bi jih dobil. Potrebovali so jih pa vedno. Saj vemo, kako je treba poprijeti za delo na kmetih o poletnem času.

Čprav so lahko izhajali brez očeta, čeprav ni bilo treba materi čuti vse noči in čakati, kdaj pride oče slabe volje ali pa vinjen domov, pogrešali so ga vendar vsi. Oče je oče. Nekaj je manjkalo pri hiši, silno prazno se jim je zdela in kadar so zvečer skupaj večerjali, šteli so vselej na pratiko, v koliko dneh se vrnejo oče. Za trdno so upali, da ta kazen očeta zmordri in spametuje. Sram ga bo, tako so se tolažili, in ne bo si upal hoditi okrog, kakor poprej. Med tem se privadi domu, in vse se bo poravnalo, — tudi dolg. O tem domači niso mnogo vedeli. Znano je bilo materi samo to, da je dolg pri hiši. Koliko ga je in kje je, o tem so komaj slutili. Saj niso sami od izposojenega denarja nikdar ničesar užili. Ali v tem kratkem času so se začeli oglašati upniki, tirjati mater in tirjati Jaka, naj oskrbita, da se jim bo izplačalo. Bili so to razni neslavni gostilničarji, ki so Matijcu dajali pijačo na kredo, mnogi znani kvartopirci pa tudi oderuhi, ki so porabili včasih Matijcevo zadrego in mu kaj malega posodili na visoke obresti.

"Mati," pričel je po večerji Jaka, "oče imajo toliko dolga, da nam bo vse prodano. Kamor grem, naletim na koga, ki me opozarja in sili, naj gospodarim jaz in štedim ter nič ne dam očetu. Sicer nam bo vse prodano."

"Kaj bom sirota začela," vzdihnila je mati in se vzrla v kot, kjer je viselo staro razpele, kakor bi iskala pri njem pomoči in tolažbe.

"Mati, ne bojte se. Z Majdo gresta gostovat v kako hišico, jaz pa pojdem po svetu in delat bodem, kar se bo dalo, da se preživimo."

"Mati, saj bom tudi jaz delala. Saj sem čvrsta in dela je vedno dovolj."

Mati je pogledala s hvaležnimi, mokrimi očmi otroka, nekoliko pomolčala, potem pa vzdihujoč rekla: "Naj bo, kakor je božja volja," pobrala prazno skledo in žlice ter šla v kuhinjo. —

(Dalje prihodnjik)

V. J. KRIŽANOVSKA:

PAJČEVINA

IZ RUŠČINE PREVEDEL IVAN VOUK

— Ah, kakšen neugoden čas si izbral za svoje premeščenje. Sam si pripovedoval, da se tam nekaj vrši; Judje in Poljaki pripravljajo prevrat in vsak hip utegne izbruhnuti vstaja; gubernator, ki ga poznam, je star, iztrel Nemec, in tako pa de nate vsa odgovornost. Pomisli na najino poroko; jaz ne bom imela trenutka miru. Prosim te, Rotja, ne sprejemaj tega mesta. Hvala Bogu, smo dovolj premožni, da se nam ni treba izpostavljati nevarnosti; saj te poznam: ti boš hotel braniti ruske koristi za vsako ceno, boriti se proti zlorabam in posledica vsega bo, da si zlo-miš vrat.

Rostislav se je nagnil k njej in jo pogledal s strogim, oblastnim pogledom v oči.

— Ali si ti, ki tako govoriš, Milica? Prvič, bogata si ti, ne jaz; drugič, ali bi me mogla ljubiti in spoštovati, ako bi videla v meni strahopetca in lenuha, ki se izogiblje resnemu delu samo piruje in popiva s prijatelji ter samo besediči o rodoljubnih nalogah ter siplje grom in blisk s svoje nedotakljive višine na malodušno, brezdelno množico? Ne! Nimaš pravice obsojati drugih, če sam ne stopiš na bojišče ter se ne spustiš pogumno v boj. Lep junak je oni, ki skriva svojo dragoceno osebo, se umakne nevarnosti ter se zabava v pogovorih o našem razgromu. Bog me varuj postati prazna buča, salonski klepetalec, katerega pogum obstoja v zavajevanju dam z glasnimi, praznimi frazami. Ne. Jaz verujem v tebe, Milica, nisi zaman hčerka Jurija Mihajloviča, — smela, ponosna ženska, ki ni mogla zatajiti svojega narodnega čuta niti kot žena nemškega častnika. Moje neomajno prepričanje je, da mi boš v veliko oporo v težkih trenutkih. Poleg tega pa je, draga, vsakomur že vnaprej določena usoda, nesrečna ali srečna. Če mi je sojeno poginiti, poginem kakorkoli, morda celo slučajno; če mi pa je sojeno živeti, se me nobena zločinska roka ne dotakne. In končno, ali se moramo mi Rusi povsod umikati in odpreti vrata in okna inozemcem in izdajalcem? Pošten človek mora častno izpolniti svojo dolžnost, v ostalem pa zaupati v Boga. Ali želiš, da bi s svojo osebo krasil vrste "junakov lastnega pokoja"?

Milica mu je krepko stisnila roko in njene plave oči so se navdušeno in smelo zabliskale.

— Prav imaš. Ne skrivaj se, ampak delaj, kakor ti velela dolžnost; tudi jaz hočem biti močna in deliti s teboj vse nevarnosti, ker te hočem biti vredna. Zdaj pa te nečesa prosim: ne maram, da naju poroči zoprn Agafangel, zato pa

uredi, če je mogoče, tako, da se poroči v cerkvi Znamenskega, kjer je za priorja stari oče Izidor.

— Veseli me, da sem pogodil tvojo željo, ker Dmitri Pavlovič je vse pripravil za prihodnjo nedeljo. A za tvojo obljubo sem ti hvaležen iz vsega srca, — je odgovoril Kromski ter goreče poljubil nevesto.

III.

Zdaj pa se povrnimo v Krenico v času, ko je bil Berenklaup samomorilnem poskusu blizu smrti.

Vest o tem dogodku se je naglo raznesla ter razburila provincialno gnezdo in izzivala vsakovrstne govorice.

Ko je prispel brzojavno pozvani stari grof, je našel tam že baroneso Daunicevo s hčerko pri bolnikovi postelji. Bolnik je bil v mrzličnem stanju in ni nikogar poznal. Grof Zigfrid je bil docela obupan; nikdar mu ni bil sin tako drag kakor zdaj, ko ga je utegnil vsak hip izgubiti. V tistih mučnih, žalostnih dneh pri smrtni postelji je stari veseljak prvič občutil praznoto svojega nepoboljšljivega otročjega brezsmotnega življenja in hudo si je očitil, da ni živel s sinom. Morda bi bilo njegovo posredovanje o pravem času preprečilo prelom; zadržalo Milico pred nepremišljenim odhodom, Egon pa pred samomorilnim poskusom.

Bila je noč in grof je sedel pri bolniku; s težavo je prepričal baroneso in hčerko, da sta šli k počitku. Pretirano negovanje in skrb Vilme sta ga dražili.

Nemirno je poslušal težko, pretirano dihanje sinovo, ki je nenadoma odprl oči in z mrzličnim, toda zavestnim pogledom obšel v poltemi tonečo sobo. Nato mu je legel bridek izraz na ustna in zaprl je oči; zdelo se je, da ni zapazil očeta. Čez nekaj trenutkov je bolnikova roka otipala podvezo in jo skušala strgati, toda grof Zigfrid je naglo priskočil in ga pravočasno zadržal.

— Boj se Boga, Egon! Usmili se vsaj starega očeta.

Mrzličen trepet je šel po ranjenčevem životu, iz prsi pa se mu je izvil pridušen stok, a roka je omahnila na odejo. Ta napor ga je utrudil in zopet je padel v nemirno pozabljenje.

Vendar pa je mladi, krepki organizem zmagal nad smrtjo, je Egon odprl oči v popolni zavesti; toda bil je še slab in zdravnik je predvideval počasno okrevanje.

Ko je bil bolnik nekoč sam z očetom, ga je vprašal, če je Milica obveščena in se je morda vrnila.

— Karolina mi je pravila, da je o vsem pisala Matildi, toda od Milice Jurjeve nimamo nikakih vesti.

— Morda je odsotna, — ga je poskušal potolažiti oče, ko je bral na sinovem obličju bridek, nevoljen izraz.

Vse ostali dan ni bolnik izpregovoril besede, kar je silno vznemirilo grofa; naslednjega dne pa je prosil očeta, naj pokliče pravnega zastopnika in mu naloži, da uvede pogajanja za ločitev zakona. Grof Zigfrid ga je skušal prepričati, naj odloži končni sklep, zlasti pa naj se ne prenaagli v tem važnem vprašanju, ki ga je treba dobro premisliti in resno pretehtati.

— Ne muči me z ugovori, oče. Vse sem premislil, moj sklep je neomajen, — je odgovoril Egon s tihim, toda trdnim glasom. — Ne bi bil iskal smrti, če bi mi

ne postalo življenje nezno; ker pa mi neizprosna usoda ukazuje živeti in moram iz ljubezni do tebe vlačiti svoje življenje, tedaj pusti, da si ga uredim po svoji volji.

Starigruf ni ugovarjal in pogajanja za ločitev zakona so se pričela v veliko Vilmino radost, dasi jo je prikrivala.

Zdravje se je polagoma vračalo grofu; čim bolj so se mu vračale moči, tem več se mu je vračal mir. Samo v trenutkih osamljenosti, je dajal duška svojemu neutешljivemu gorju.

Njegovo samoljubje je bilo silno užaljeno po Miličinem begu in njenem ravnodušju. To reja ga ni nikdar ljubila, če se celo v takem strašnem trenutku, ko je prišel po njeni krivdi na rob groba, ni vrnila, da bi ga stregla ter mu olajšala morda zadnje minute, rekla topla besedo tolažbe, mu dala poslednji poljub. . . . S krutim srcem ga je najprej zavojevala in usužnjila, nato pa ga je zavrgla kakor nepotrebno igračo. Toda najhujše mu je bilo spoznanje, da v kljub globoki duševni rani in vsem naporom ni mogel izruti iz srca usodno ljubezen do ženske, kateri je on sam vrnil prostost, a ta prostost vrže Milico drugemu v ob-jem. Nič manj ga ni mučil materin greh in strašna negotovost lastnega pokolenja. Ko se je spomnil usodne slučajnosti, ki je izročila to sramotno skrivnost v roke Milici, mu je bilo, kakor da ga kdo poliva z vrelo vodo; včasih je mislil, da zblaznil od sramu in obupa. Toda ta notranji vihar je razsajal samo v njegovi notranjosti, na zunaj je bil mladi grof popolnoma miren, gorečo ljubezen je izkazoval očetu, a teti in sestrični je kazal hladno, vljudno hvaležnost za njih trud.

Bil je že toliko pri moči, da je začel hoditi po sobi, ko je general Zigfrid prejel pismo od generala Markholma. Z velikim veseljem mu je stari prijatelj sporočil, da so dogodki v Krenici izzvali popoln preobrat v prilog njegovemu sinu; celo v višjih krogih so obžalovali, da so morda veliko prestrogo nastopili proti mladi ženi, ki je še skoraj otrok, in s tem povzročili prelom, ki bi bil kmalu stal življenje izvrstnega

častnika. Skratka, vse se je razjasnilo. Egon je bil očiščen vseh sumničelj, da je bil soudeležen pri onih usodnih zapletljajih, in polki Markholmove divizije si bodo šteli v čast, imeti grofa v svoji sredi; zatorej bo takoj premeščen k polku v Mainz, če si ni medtem premislil in hoče nadalje ostati v sedanjem položaju.

Ko je stari grof predal sinu generalovo pismo, je Egon občutil zadoščenje, kateremu pa je bil primešan tudi občutek bridkosti; rana, ki so jo prizadejali njegovemu samoljubju, je bila pregloboka, da bi se takoj kmalu zacelila. Vsi ti "tovariši," izmed katerih so ga eni hitro obsodili, ne da bi poznali njega ne njegove zadeve, drugi s podlimi čini povzročali njegovo družinsko nesoglasje ter dovedli Milico do skrajnega koraka, — so mu bili zdaj zopet ni. Ni se dolgo pomišljal, ampak sam odgovoril generalu, da se mu sicer zelo zahvaljuje za njegovo pozornost in sporočilo zanj laskave vesti.

"Toda v svoje veliko obžalovanje," — je zaključil pismo, — "ne morem izrabiiti ljubezni-

vega soglasja pospudov častnikov in sporočite jim mojo globoko hvaležnost. Pretres, ki ga je utrpel moj organizem, bom še dolgo čutil, zato sem nespodoben za vojaško službo; toda moj duh je udarec že prenesel, svoje duševno ravnovesje pa upam najti v samoti in delu. To pa mi je mogoče samo, če sem popolnoma prost in se do-cela posvetim upravi Krenice."

Istega dne je poslal svojemu polku raport za ostavko. Čez dva dni pa ga je prišel obiskati sam polkovnik pl. Ramberg ter mu izrazil sožalje v imenu polka in ga vneto prosil, naj umakne ostavko. Grof se je zahvalil polkovniku in tovarišem za izkazano čast, toda odločno je vztrajal pri svoji ostavki, ker se čuti slab in bolan.

Naslednji meseci so potekali enolično. Dasi je vsaka nevarnost minila, vendar se je grof le polagoma popravljal; bil je vedno mrk in molčeč ter iskal samoto, le delo na posestvu ga je zanimalo. Oče je moral po svojih opravkih v Berlin in tudi baronesi Daunicevi sta se preselili v Karolinenhof, toda Vilma je pogosto obiskovala

Krenico ter igrala dalje vlogo "dobrega genija," nadzorovala gospodinjstvo ter se posvetovala z gospod Linderjevo o blagru bolnega grofa in o raznih "poslasticah," s katerimi bi ga pogostili.

Njeni pogosti obiski so bili grofu nadležni; toda ker mu je bilo nerodno to pokazati sestrični, se ji je spočetka izogibal, pozneje pa se ni zanj sploh zmenil. Še manj se je zmenil za njene pozorne, lokave in posmehljive poglede, s katerimi ga je večkrat ošinila.

Zadnje čase je bil posebno

potrt in sam vase zaprt, kar je z njim godilo, kadar bi kakšen dogodek odprl njegovo duševno rano. Valnek, eden med njegovih polkovnih tovaršev, s katerim je grof bil prijateljskih odnosajih, mu je povedal, da je Milica v mestu prodala svojo hišo v mestni opravi se prodaja na dražbo. Ta nepričakovana novica oživila v njem tisoč spominov ter zbudila v njem mučno bezen, ki ga je imela še vedno oblast.

(Dalje prihodnjik.)

Šestletna Heather Jackson iz St. Paul, Minn., je imela šest funtov ključev, ki so se poveljevali doma. Njeni teh ključev bi bili že zgodovinskega pomena za državo, kajti uporabljali so jih že prastari očetje. Ključki bodo oddali kot staro kovino, katero tako nujno rabi naša država.

Farmer D. W. Hamilton je pripravil toplo ležišče za tri mlade psičke, ko je šel naslednjega dne pogledat mlado pasjo družino, je v veliko začudenje opazil, da se je pasiček pridružil tudi mladi "oposum," ki se je prav dobro počutil med pasjimi tovariši.

Ali iščete delo?

Ako iščete delo v kaki tovarni, ki izdeluje vojne potreščine

NE POZABITE NAJPREDJ POGLEDATI V KOLONO NAŠIH MALIH OGASOV!

SKORO VSAK DAN IŠČE KAKA VOJNA INDUSTRIJA TE ALI ONE VRSTE DELAVCEV

VOJNE INDUSTRIJE, KI OGLAŠAJO V TEM DNEVNIKU IŠČEJO . . . POMOČ!

Kadar vprašate za delo, ne pozabite omeniti, da ste videli tozadevni oglas v Ameriški Domovini

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA
1126 E. 61st St.
6122 St. Clair Ave.
HE 2730.

Wm. J. Rogers za kongres
V 21. OKRAJU

Zavežujem se, da bom dal predsedniku Rooseveltu popolno podporo za zmago. Imamo tudi načrt za povojno rekonstrukcijo in za probleme, ki se bodo pojavili po vojni.

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena in stane samo:

\$ 2.00

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.